

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТО ДА УПРАВЛЯВАШ МАЛКО УЧИЛИЩЕ

Гергана Тончева

Начално училище „Св. Климент Охридски“ – с. Войсил

Когато работиш това, за което си мечтал от дете, когато мечтата се превърне в реалност – тогава работата ти носи удовлетворение. Моята мечта днес е осъществена – да бъда учител. Тази професия ме е привличала от детските ми години вероятно защото много обичам децата, а в по-късен етап осъзнах, че това е моето призвание. Не без значение е и фактът, че моята майка беше начален учител, и имах възможността да усетя тази топлина и радост, това щастие, което получаваши от общуването с децата.

Започнах работа през 2001 година. Седем години работих като начален учител, обучавах деца, ръководейки се главно от желанието си не само да усвоят държавните образователни изисквания, но и да възпитам у тях ценности и добродетели – да станат добри хора. Прекрасно е усещането, когато видиши сияещите от радост детски очи, изпълнени с обич и доверие, нямащи търпение да те видят – това е всъщност признанието за труда на учителя.

През 2008 година по стечение на обстоятелствата се преместих в друго училище, в едно село, близко до моето родно място. Постъпвайки на работа в малко училище от два класа, предизвикателството пред мен беше огромно. Няколко месеца работих, бях класен ръководител и успях да спечеля доверието не само на родителите, но и на директорката. Съдбовен в моя живот се оказа денят, в който директорката ме покани на разговор, от който стана ясно, че пред мен се отваря нова възможност – да поема директорския пост, в началото като временно изпълняващ длъжността. Една възможност, която сама по себе си означаваше нов вид отговорности, съчетани с много амбиции и всеотдайност – все неща, които до този момент носех у себе си, но сега се отключиха с пълна сила. Разбира се, предизвикателствата бяха много, трудностите – също, но нали те са двигателят на едно ново начало, те са тези, които съпътстват човека към съзиданието.

Да управляваш училище с малък брой ученици в днешно време, се ока- за нелека задача, но желанието ми да го превърна в уютно и привлекател- но място за децата, беше повече от огромно. Водена от това желание и с ясното съзнание, че всички деца заслужават да учат в просторни и светли стаи и да получат качествено образование, за да могат да развият уменията и способностите си. Това ме изпълваше с ентузиазъм и ми даваше вяра, че ще съумея да се справя независимо от трудностите. И вероятно не бих се справила, ако не бях срещнала безрезервна подкрепа в лицето на община- та, на кмета на селото, на учителския колектив и на родителите.

На пръв поглед, всеки би си казал: „Какво има толкова да се върши в едно малко училище?“, но всичко, което се иска от голямото и не толкова голямото училище, се изисква и от нас – справки, доклади, отчети, пла- нове, програми, стратегии и т.н, а на практика, ние разполагаме с малък педагогически ресурс – четирима учители. И трябва всичко да се свърши – учебна дейност, извънкласни мероприятия, тържества, участия. Може би това, че винаги съм до тях, с участието си във всяка дейност, ги е запалва- ло и целият колектив действа като едно цяло – било в ремонтни, почиства- щи, учебни и всякакви други дейности.

Първоначално ми предстоеше да осъществя един спечелен проект – „Моето зелено училище“, по националната кампания „За чиста околна сре- да“. След приключване на проекта в завършен вид дворът на училището се превърна в оазис от зеленина, цветя, храсти и дръвчета. Всички колеги с голямо удоволствие боядисахме оградата на училището и това придаде свеж и приятен външен вид на сградата. Сега следваше още по-голямо предизвикателство – интериорът на училището. Там имаше крещяща нуж- да от ремонт и промяна: дървена, пропускаща дограма, печки на дърва и въглища, изхабени дюшемета, стари мебели. При тези условия е трудно да убедиш и мотивираш съвременния родител да запише детето си в учи- лище. Не бяха достатъчни уверенията ми, че ще се грижим за децата и ще направим най-доброто за тях. Въпросите им към мен бяха многобройни: „Ами материалната база? А тези печки в XXI век? Тези скърцащи черни дъски, чиновете от времето, когато ние бяхме ученици...“ . Да, те бяха пра- ви. Трябваше да се действа! Мисълта, която едновременно ме терзаше, но и окриляваше, беше че училището е повече от необходимо на селото, че трябва да положи сили, да дам всичко от себе си, за да го превърна в желана територия за учениците и техните родители. Това беше обещание, което дадох пред тях и пред самата себе си.

С духа на възрожденския учител, изпълнени с много вяра и оптимизъм, започнахме стъпка по стъпка. При една среща на колектива с кмета на община Марица господин Иванов с присъщия за ентузиаста плам успяхме да го убедим в състоятелността на идеята си, а именно, че не бива и не

можем да оставим селото без училищен звънец, че училището ни има бъдеще. Получихме първите средства, с които подменихме старата дограма с нова, старите врати – с нови. Всичко това беше свързано с допълнителна работа. В тази дейност се включи и кметът на селото, който с личния си пример зарази и учителския екип. Междувременно сменихме остарялото осветление с луминесцентни лампи, закупихме нови бели дъски за класните стаи. Кипеше трескава ремонтна дейност. Когато тя приключи, чудото беше станало – видът на стаите беше неузнаваем. През тази година на 15 септември застанахме с гордост пред родителите: първото голямо обещание беше спазено.

Предстоеше следващата голяма стъпка – откакто работя в училището, си мечтая то да се отоплява с парна инсталация. Казвах си: ако успея да прокарам и нея, наистина ще се чувствам удовлетворена. Човек не трябва да спира да мечтае. Така през следващата бюджетна година от добавката по условно постоянни разходи по формулата за разпределение на средства по единен разходен стандарт постъпиха пари. Разбрах, че именно тези средства ще ми помогнат да осъществя тази своя идея. В представите си вече виждах как изхвърляме печките с дърва и въглища и инсталираме модерна отоплителна система на пелети. Неописуема беше радостта ми. Когато човек дава обещания, трябва и да ги изпълнява. Постепенно родителите започнаха да ни вярват, спечелихме доверието им. Всяка следваща учебна година обогатявахме по малко материалната база: лаптопи, нови монитори, мултимедия, екран, интерактивна дъска, обособен компютърен кът. Всичко това подпомага учебния процес и е в крак с новите технологии. Учителите ги използват по време на учебен час, прилагат интерактивни методи на преподаване.

През следващата учебна година сменихме обзавеждането, поставихме окачени тавани. Паралелно с изброените дотук неща обещанието да дадем качествено образование, е стояло пред нас, учителите, като цел, като процес с първостепенна важност. От Възраждането е ясно, че учителят прави училището. Много е важна личността на учителя в българското училище. Той е медиаторът между ученика и родителя. Тук е моментът да отбележа, че късметът беше на моя страна и се срещнах с всеотдайни колеги, които не пестят време и сили за това, на което са се посветили – да успеем заедно в начинанието си. Смело мога да заявя, че разчитам на тях, че им вярвам, че ако не бяха те, и аз нямаше да постигна тези резултати. Тяхната подкрепа и съдействие са изключително важни. Без тях днес нямаше да говорим за тези постижения. Нашето училище е малко, колективът ни е малък, но дейностите, които се извършват, независимо от какъв характер, се съизмерват с тези в едно голямо училище. Често се е налагало сами да извършваме ремонтни дейности, като съм се стремил личният ми пример да бъде мотивирац в това отношение.

За да бъдат развити уменията и способностите на децата, ги включваме в много извънкласни форми и дейности. Това изисква пълно себеотдаване от страна на учителя. Тези дейности осмислят свободното време на учениците, повишават мотивацията им за участие в образователно-възпитателния процес съобразно техните интереси и потребности, развиват допълнителни знания и компетентности.

Няма мероприятие, организирано на общинско ниво, в което да не сме взели участие – футболни турнири, конкурс за популярна песен, конкурси за рисунки. Често заемаме първите места, а наградите и грамотите са много.

На училищно ниво тържествата и честванията са многобройни – всеки месец се отбелязва някакъв празник: Ден на народните будители, Ден на толерантността, Коледа, Бабин ден, посрещане на Баба Марта, Трети март, пролетен бал по случай Първа пролет, Международен ден на книгата, Великден, 24-ти май. Възродихме много от позабравените в селото обичаи и свързаните с тях ритуали – коледуване и лазаруване. Радостта в очите на хората, топлотата, с която ни посрещат в домовете си, са наистина вълнуващи. За децата това е интересно преживяване. Заедно с това стимулиращо за тях е, че парите, които ще се събират, подпомагат екскурзия или зелено училище.

За пета поредна година в училището се провежда училищното състезание „Като Левски“, посветено на живота и делото на Апостола на свободата. Странно е как всички се вълнуват дали ще отговорят на въпросите. През последната, изминала вече, учебна година е факт и издаването на училищен вестник. Трудно ми е да спомена всичко, с което се занимаваме, но се гордея и не мога да не отбележа, че през тази учебна година направихме възстановка на Априлското въстание. По този начин отбелязахме 140 години от избухването му. Това се превърна в събитие в живота не само на училището, но и на селото. Голям брой местни жители и родители се включиха и проявиха активност в това мероприятие.

Всички изброени и посочени дейности изискват, на първо място, себеотдаване, време и сили, но които си струват и заслужават с оглед на постигнатите резултати. В училището от пет години има подготвителна група, нямаме отпаднали ученици. Децата идват с желание на училище, знаят, че ги очакват нови неща, забавления. Училището се превърна в уютно и привлекателно място за всички, заслужихме доверието на родителите.

Успех е думата, която ни е движела, ще продължава да ни движи и за напред.

Винаги съм вярвала в него. Знам, че когато човек си поставя ясни цели, труди се и дава всичко от себе си – успехът е неминуем.

Успях да сбъдна мечтата си – да запазя училището, да продължавам да работя с хъс, за да има то бъдеще, за да може учениците, които един

ден, като пораснали и успели хора, с гордост да заявяват: „Това е моето училище“.

За мен, като училищен директор, по-голямо признание няма.

THE CHALLENGE TO MANAGE A SMALL SCHOOL

✉ **Ms. Gergana Toncheva**

Principal

St. Kliment Ohridski Elementary School

Village of Voysil, Region of Plovdiv

E-mail: nu_selovoisil@abv.bg